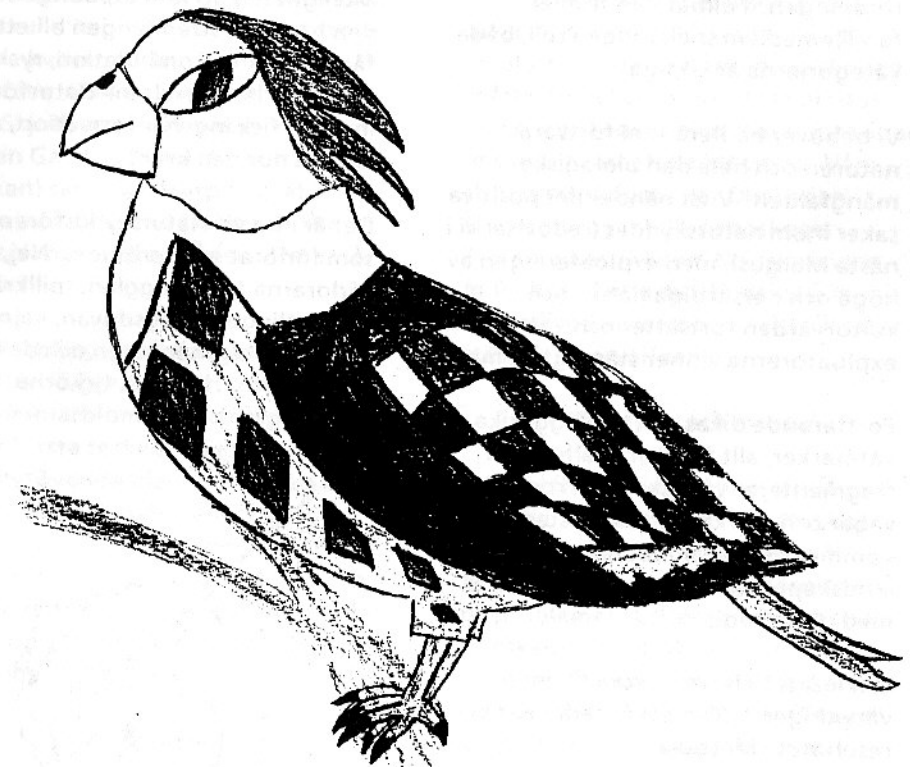


MERGUS



Sura's 11-åringar
oj, oj vilka fågeltecknare !

Förstagångsfynd!

Den 6 oktober var Ralf Lundmark och Anders Frohm från Ramnäs på promenad vid Västersjöns stränder. De hade då turen att få se fyra skäggesar. Skäggesen (*Panurus biarmicus*) tillbringar en stor del av sitt liv i bladvass. Den är allmän vid t ex Tåkern och Asköviken och håller på att utvidga sitt utbredningsområde. Om fem år ser vi oftare skäggesar i kommunen, säger Ralf. Det hoppas vi också och gratulerar Ralf och Anders till första skäggesfynden i Surahammar!

Red.



Naturskydds
föreningen

Naturskyddsföreningen är en oberoende riksorganisation för naturvård och naturskydd.

Naturskyddsföreningen slåss på bred front mot miljöförstörelsen och slöseriet med energi och råvaror - lokalt, nationellt och internationellt.

Du får som medlem vara med i en lokal förening med ett varierat program; naturutflykter, studiecirklar, föredrag, naturstigar, praktisk naturvård, mm.

Du får vara med i en gemenskap där engagemang och intresse betyder mer

än prylar och statusjakt och där större delen av arrangemangen är alldeles gratis.

Du får Sveriges natur - föreningens tidskrift med intressant läsning om djur, växter, naturvård och miljöproblem. Flera sidor Barnens natur. Sex nummer plus värdefull årsbok.

Vad mer kan Du begära av livet ?!

Du kan bara inte avstå från att bli medlem - eller hur ?

(Antalet medlemmar i Naturskyddsföreningen i Surahammar den 31/12-91 - 244 st).

OMSLAG: "Min fågelbild". "Svartvit silvertrast", 1:a plats
ANDREAS ANDERSSON Starbäcksskolan 5D
Juryn: Den Svartvita silvertrasten utstrålar kraft och självkänsla, gråskalan är valörrik. Fågeln är fantasifull.

Nu gör vi en insats !

Dags för ett nytt Mergus, ett "specialnummer" för värvning av nya medlemmar. Du får ett extra exemplar att ge bort till någon god vän som du tror kan vara intresserad att bli medlem. Redaktionen utmanar nämligen alla medlemmar att under 1992 värva minst varsin ny medlem till föreningen. Fullbetalande eller familjemedlem spelar ingen roll, båda kategorierna är viktiga.

Vi behöver bli flera som försvarar naturen och hela den biologiska mångfalden. Visst händer det positiva saker inom naturskyddet (redovisar vi i nästa Mergus), men exploateringen av höga och oersättliga natur- och kulturvärden fortsätter och exploatörerna vinner ständigt ny mark.

Fortfarande dikas och torrläggs rika våtmarker, allt för stora kalhyggen fragmenterar våra skogar, skogsbilvägar och markberedning åstadkommer djupa sår, det öppna landskapet växer igen eller planteras med granskog

Din insats behövs ! Lycka till med värvningen ! (Om ett år redovisar vi resultatet i Mergus).

Red.

Aspdungen vid Västersjön skövlad

Den var en av kommunens värdefullaste aspdungar. Den innehöll 70 st gamla och grova träd, varav 60 st med hackspettshål. Den uppvisade ett myller av biologiskt liv. Den stod inte i vägen för strandängens flora och fauna.

Möjligheten att låta aspdungen och den hävdade strandängen bli ett unikt fågelområde i kombination, rycktes undan av länsstyrelsen. Naturföreningarna fick ingen information, alla ville ha dungen kvar !

Det är inte vi i Naturskyddsföreningen som förlorat en aspdunge. Nej, förlorarna är kattugglan, spillkråkan, gröngölingen, skogsduvan, kajorna, stararna, flugsnapparens och de övriga hålbyggarna, lavarna, tickorna, skalbaggar.....

Styrelsen



Vår hembygd utarmas

Ingen i Surahammar kan ha undgått att se den snabba igenväxningen / skogsplanteringen av odlingslandskapet kring Kolbäcksådalen, i Lisjö och vid skogstorpen. Gamla slätter- och betesmarker och små åkrar där det förr fanns en mångfald av arter är idag ersatta av enformiga och artfattiga slyhav eller granar i täta rader. Rika slättermarker kan förlora 100-talet blomarter när de växer igen med skog. Och skulle ängarna och hagarna förbli öppna kvävegödsas de ofta, med resultat att 3/4 av växtarterna försvinner. Skjutbanan (Domänverket), mellan Gatstugan och f d Suratorpet (Kyrkan) samt Sandtorp (Stora) är några av de senaste i raden av alla skogsplanterade områden. Flera står på tur.

De till synes praktfulla ängarna med hundkex, älggräs, smörblomma och midsommarblomster och ibland maskros är första tecknet på igenväxning. Dessa kvävande blommor berättar att det kultur- och naturlandskap som formats av mulen och lien i århundraden definitivt är på väg att försvinna. Är det verkligen så att vi vill mista vårt barndoms landskap med kattfot, vackra orkideer och fladdrande fjärilar ?

Skogen

I Surahammar finns några av Västmanlands finaste naturskogar och naturmiljöer. Där lever flera ovanliga och krävande arter som hotas av det

moderna skogsbruket. Tex tretåig hackspett och garnlav. Samtidigt finns endast ca 90 hektar skyddad skog i kommunen och hänsynen från skogsbruket är fortfarande otillräcklig - trots vissa bättringar sista åren. Framtiden ser därför dystert ut. Enformiga virkesåkrar kommer att prägla landskapet i stor utsträckning. Ugglorna och småfågeln hittas inga hålträd att häcka i och 100-tals svampar, insekter och lavar försvinner. Vill vi spara de sista smulorna av den ursprungliga skogen måste det till krafttag. Vissa produktiva sumpskogar, raviner och lövskogar är särskilt värdefulla att spara. Våra sista naturskogar - JanOlsskogen, Slogmosskogen, Djupeboskogen, Trefaldighetsskogen, Norrsjölunden m fl - är en fantastisk tillgång som vi i Naturskyddsföreningen helst vill säkerställa åt eftervärlden.

Våra sjöar och mossar

Fisken i flera av kommunens sjöar mår inte bra. Försurningen har drabbat många av sjöarna och kalkning är tyvärr inte den långsiktiga lösningen på problemet. Gifter sprider sig i näringskedjorna till fåglar, växter, fiskar och även till oss själva. Våtmarkerna är oerhört rika ekosystem. Här föds och kläcks mera liv än i någon annan naturtyp.

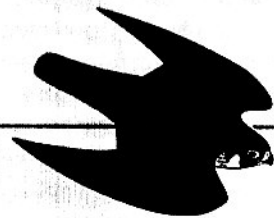
Mossar och kärr dikas och torrläggs (för att ge plats åt mera skog), hydrologin påverkas negativt och liv utplånas.

Dessutom fungerar då inte längre mossarna som "tvättsvampar" vilket innebär svårare översvämningar i de lägre jordbruksområdena.

Rövallsmossens / Stingsmossens myrkomplex, Stora Flyten, Gölmosse, Lönnbromossen och alla andra värdefulla våtmarker måste skonas från

dikningar och andra exploateringsföretag. De bidrar till variationen och den biologiska mångfalden i naturen.

Det finns alternativ och möjligheter att leva mer i samklang med naturen än vi gör. Det är dom alternativen vi försöker föra fram, gång på gång, år efter år - utan att förtröttas. Du stödjer väl vårt arbete ?



Vad kan Du göra ?

Naturskyddsföreningens filosofi i Surahammar är att alla kan göra något för vår hembygds natur. Du kan slåttöra en äng med lie eller spara några boträd åt fåglarna om Du är markägare. Du kan lära dina barn hur en brudsporre, lövsångare eller blåvinge ser ut och förklara varför de behövs. Du kan köpa grönsaker som odlats utan gifter och i övrigt handla miljövänliga varor. Du kan sortera och kompostera dina sopor. Du kan ställa krav eller komma med förslag till våra lokala politiker. Naturligtvis behöver vi fler människor i vår förening som vill hjälpa till och dra ett strå till stacken.

Att ta mer hänsyn till den levande naturen går det inte enbart att besluta om. Alla måste visa omtanke och ödmjukhet inför naturen. Det om något kan vi unna oss i överflöd av i samhället !

Tage Danielsson sa många kloka ord, såsom "VAR GÅNG DU VÄRNAR OM ETT TRÄD, EN ALBATROSS, EN ÄLV SOM HOTAS AV FÖRSTÖRELSE - DÅ VÄRNAR DU DIG SJÄLV !"

Det här är Naturskyddsföreningen i Surahammar

Naturskyddsföreningen i Surahammar är en lokalkrets av Sv. Naturskyddsföreningen. Vi har en rad verksamheter på det lokala planet:

UTFLYKTER, då vi tillsammans ger oss ut i skog och mark för att titta på fåglar, växter, småkryp och mycket annat.

FÖREDRAG och bildvisningar av högsta kvalitet passar vi på att avnjuta under årets mörka del.

PRAKTISK NATURVÅRD är det samma som att själv få göra en insats för naturen. Våra projekt vid Skogsmuren och i Kohagen går ut på att rädda den unika floran från att försvinna. Vi sätter också upp fågelholkar runt om i skogarna.

INVENTERINGAR. Om man inte vet vad man har är det svårt att avgöra vad man vill spara. Därför pågår ständigt inventeringar i kommunen som görs av våra medlemmar. Dessa ligger sedan till grund för våra naturvårdskrav.

FÖRSVARET AV NATUREN är vår viktigaste uppgift. Att arbeta för att attityderna förändras och att bilda opinionen mot naturförstörelsen är speciellt viktigt just nu.

STUDIECIRKLAR ordnar vi ibland för den vetgirige. Ämnena kan vara amatörbotanik, svampkunskap, flora och faunavård etc.

FAMILJEVERKSAMHET. Att vara med i Naturskyddsföreningen kräver inte att man ska vara expert på naturen. Det enda som krävs är nyfikenhet och intresse. Därför kan alla vara med, små som stora och helst alla tillsammans. Att ta med sig sin familj är en självklarhet !

BARNVERKSAMHET. Alla ungar är nyfikna på naturen, det vet väl alla ... Därför tänker vi göra ett försök att starta barnverksamhet, "Minifältisar", där Dina barn får tillfredsställa sin naturliga nyfikenhet.

MERGUS - är vårt kontaktblad som vi ger ut gratis till medlemmarna. I den får Du information om vad som händer inom föreningen och om naturen i Surahammars kommun, utflyktsprogram mm.

SAKNAR VI NÅGOT ? ja, vi behöver bli fler ! För är vi många är vi starka. Att just Du går med är speciellt viktigt. Din insats kan vara avgörande ! Så tycker Du som vi, att naturen är värd att försvaras, så välkommen ut ur stugan !

Sätt in 200 kr på postgiro 21 66 - 7, och glöm inte att ange att det är nytt medlemskap det gäller.



Hur vi får fler att Handla Miljövänligt

en av föreningens
♥ - frågor!

En lördag i september var tre av gruppens medlemmar på en funktionärskonferens i Västerås för att "ladda upp" inför Miljövänliga veckan, som inföll 19-27 okt. 91. Dagen anordnades av Naturskyddsföreningen i Västmanland och kursledare var Ann Sjölin från Bollnäs. Ann är Miljö- och hälsoinformatör och en mycket kunnig person som gav oss kunskap, tips och information inför kampanjveckan.

Vad vi sen gjorde här i Surahammar:

- en utställning på biblioteket om sopberget
- en temadag på torget, där vi tillsammans med Järnia visade kompostbehållare. Vi spred information om kompostering och Handla miljövänligt samt ideér om hur vi alla kan bidra till en bättre miljö. Inte minst genom att tänka på vad vi handlar.
- på skyltsöndagen var gruppen på biblioteket och sålde föreningens julkort, julgåvor och spred information om föreningen.

VET DU ATT:

varje person i Sverige producerar 300 kg sopor/år

vi köper förpackningssopor för 3200 kr per person och år

hushållen i Sverige svarar för 30-50 % av de miljööfvarliga utsläppen i avloppsneten

VISST KÄNNS DET SOM ÄVEN DU KAN GÖRA NÅGOT, GENOM ATT HANDLA MILJÖVÄNLIGT OCH KOMPOSTERA I. EX!

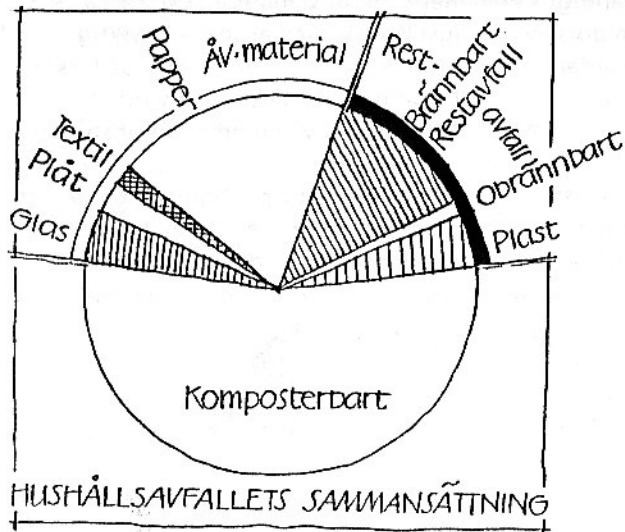
"Handla Miljövänligt"-gruppen
Marianne Svärth Nilsson



7 skäl för kompostering

- 1 Minskar avfallet i sopstrecken med mer än 50%.
- 2 Soptömmningen kan övergå till månadstömning!
- 3 Du kan ta tillvara väsentliga näringsämnen och humus för odlingsjord!
- 4 Minskar belastningen i soptförbränningsanläggningar och tippar!
- 5 Ger minskade avfallsmängder och transporter vilket bör ge lägre soptaxa!
- 6 Ger en insyn i och förståelse av ekologiska kretslopp (inte minst för bamen)
- 7 Ger möjlighet till ett gemensamt ansvar och arbete för en förbättrad miljö.

"Hälften tillbaka!"



"MIN FÅGELBILD"

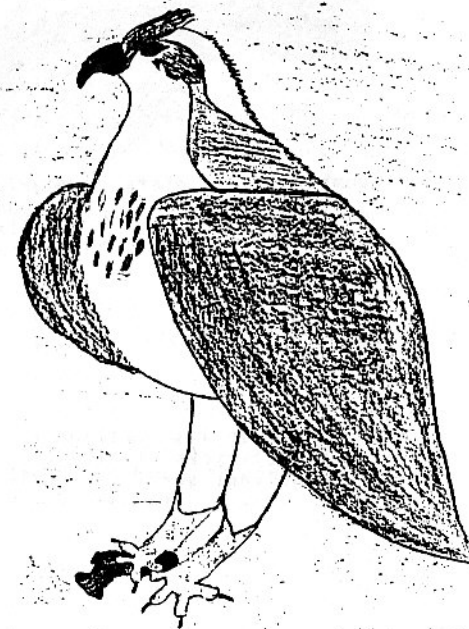
Ett elevarbete mellan årskurs 5 och Naturskyddsföreningen. Här visar vi några av bidragen. Se och beundra!
Red

Fiskgjuse, 1:a plats

JESSICA NELJESTAM
Tuppkärsskolan 5C

Juryn:

- Fiskgjusen har en säker form, med en kraftfullhet i sin förenkling, vilket vi har uppskattat. Fisken i klorna ger en viktig ekologisk aspekt.

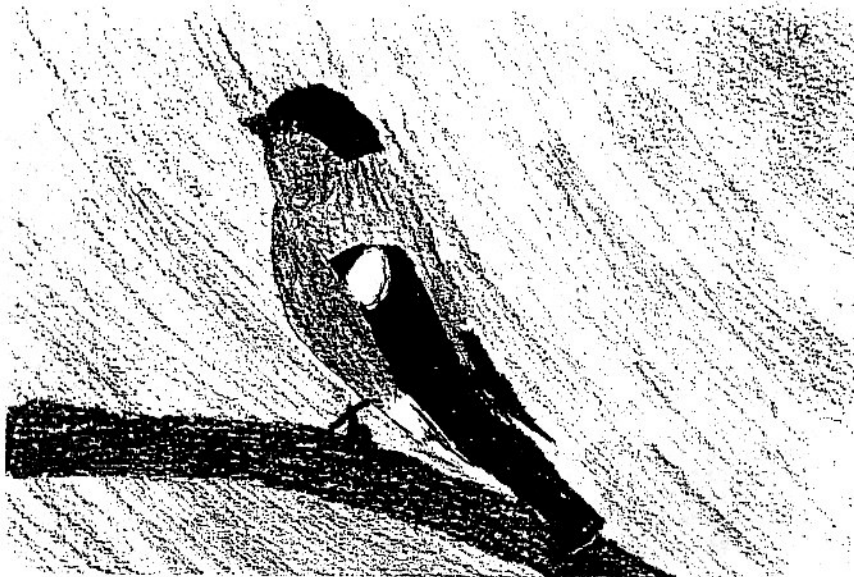


Trana, 2:a plats

ASA GRANATH
Starbäcksskolan 5D

Juryn:

- Tranan är en vaksam och skarp-synt fågel, vilket också har betonats i bilden. Akvarellfärgen har fått fint flyt.

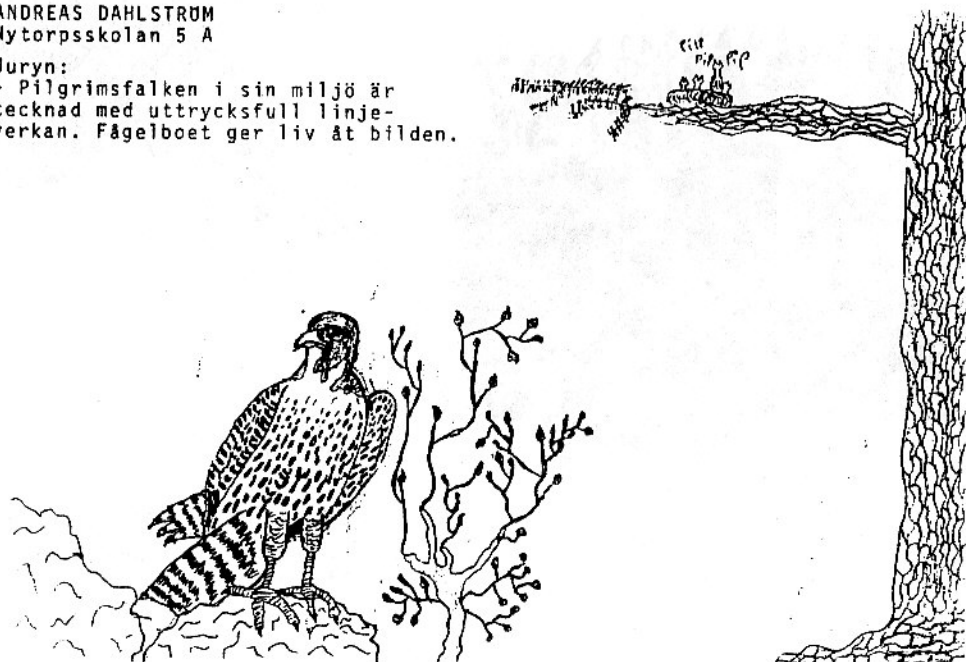


Domherre, 2:a plats
JENNY MALMSTRÖM
Tuppkrärrsskolan 5C

Juryn:
- Domherrens färgsättning, och himlen,
är lagd med känsla för kritans streck-
verkan.

Pilgrimsfalk, 2:a plats
ANDREAS DAHLSTRÖM
Nytorpsskolan 5 A

Juryn:
- Pilgrimsfalken i sin miljö är
tecknad med uttrycksfull linje-
verkan. Fågelboet ger liv åt bilden.



Synpunkter från juryn:

"Det har varit roligt att arbeta i en jury, när de deltagande eleverna har fått fram så fina fågelteckningar. När vi i juryn har bedömt bilderna har vi utgått från våra egna känslor för fåglar. En annan jury hade kanske valt helt andra bilder. Det viktigaste i ett sådant här elevarbete tycker vi är mångfalden i de personliga fågelupplevelserna, och egentligen är ingen personlig fågelupplevelse mer värd än den andra".

Gunnar

Kerstin

Mikael

"Min fågelbild", så gjorde vi

Idén framlades på ett styrelsemöte i Källbacksstugan i september. Under tecknad fick i uppdrag att ta en första kontakt med skolan. Jag hamnade hos studierektorn Lasse Fallqvist (själv SNF-medlem) som givetvis tänkte på idén. Vi begränsade oss till årskurs 5, dvs Suras 11-åringar, inalles fyra klasser med totalt 90 elever.

Den 5 november besöktes varje klass och eleverna introducerades till att teckna och måla "min fågelbild". Diabilder på olika fågelarter visades, med budskapet att fåglar är vackra och viktiga samt att det är roligt och spännande att vara ute i markerna och titta på fåglar. Det blev intensiva 40 minuter i varje klass och de blivande "konstnärerna" blev spända på uppgiften. Efter 14 dagar samlades bilderna in. Varje klass hade då själva utsett 10 bilder, som gick vidare till juryn. Den 25 november träffades juryn, som av 40 teckningar plockade ut 16 st som placerades i fyra grupper från 1 - 4, där varje klass presenterades med en bild per grupp.

De 16 bilderna kommer att ramas in och ställas ut på biblioteket i Surahammar den 27 jan - 15 febr. Många av teckningarna är färglagda och trycket i Mergus gör tyvärr inte bilderna rättvisa. Du får bara inte missa utställningen! (En del småpriser kommer att utdelas).

Det här är första gången som vi i Naturskyddsföreningen ordnar ett liknande elvarbete, men det har stimulerat oss till efterföljare. Vi hoppas också kunna följa upp tecknandet med en utflykt i vår - när flyttfåglarna återvänder.

Till sist ett stort TACK, främst till alla eleverna för deras finfina insats, till lärarna Harriet Hörberg, Ulrika Jansson, Ingemar Vikström och Mats Bark som engagerat ställde upp, till juryn Gunnar Forsman, Kerstin Malmberg och Mikael Leppälampi som med entusiasm och känsla tog sig an den svåraste uppgiften, samt till Ingrid Raij som "fixade" en tid för utställningen på biblioteket.

STYRELSEN /
Tom Sävström